

NURT MIMETYCZNY **w literaturze wiolonczelowej**

W KONTEKŚCIE

HISTORII, BUDOWY INSTRUMENTU, IKONOGRAFII
ORAZ WYKONAWSTWA WIOŁONCZELOWEGO

Urszula Mizia

NURT MIMETYCZNY
w literaturze wiolonczelowej

W KONTEKŚCIE

HISTORII, BUDOWY INSTRUMENTU, IKONOGRAFII

ORAZ WYKONAWSTWA WIOŁONCZELOWEGO

Uniwersytet Śląski

Katowice

2012

Publikacja sfinansowana przez Uniwersytet Śląski w Katowicach
© 2011 Copyright by Uniwersytet Śląski w Katowicach

Autor: Urszula Mizia
Recenzent naukowy: prof. Andrzej Orkisz
Korekta: Zofia Hacaga
Tłumaczenie summary: Magdalena Buchta
Tłumaczenie tekstów angielskich: Urszula Mizia
Fotografie: Urszula Mizia

Zdjęcie na okładce: Jan Molenaer Miense *Family Making Music* [detail]
Frans Hals Museum Haarlem,
long-term loan from the Cultural Heritage Agency of the Netherlands

Wydawca i Druk:
Oficyna Drukarsko-Wydawnicza AKANT s.c.
ul. Kraszewskiego 9, 43-400 Cieszyn

Projekt graficzny, skład, DTP:
Hanna Gawlas

ISBN: 978-83-932942-1-3

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
I. Część historyczna	11
Rozdział 1	11
<i>Mimesis</i> – zagadnienia ogólne	
1.1. <i>Mimesis</i> a sztuka muzyczna	11
1.2. Periodyzacja ewolucji mimetycznej sztuki wiolonczelowej	16
Rozdział 2	18
Renesans, barok: pierwsze ślady występowania wiolonczeli, budowa instrumentu, najwcześniejszy mimetyczny repertuar wiolonczelowy – terminologia, ikonografia	
2.1. <i>Mimesis</i> a instrumentarium renesansu	18
2.2. Instrumentarium renesansu a budowa i kształt wiolonczeli	19
2.3. Wiolonczela a zespołowa praktyka wykonawcza: pre-aranżacje, pre-transkrypcje, autotranskrypcje	22
2.4. Włoscy mistrzowie gry wiolonczelowej	24
2.5. Szkoły lutnicze, budowniczy wiolonczeli oraz zachowane instrumenty	25
2.5.1. Początki budownictwa wiolonczelowego	25
2.5.2. Sztuka budowy wiolonczeli w Cremonie	27
2.5.3. Inne ośrodki lutnicze na terenie Włoch	30
2.5.4. Budowa barokowej wiolonczeli i smyczka	31
2.6. Terminologia dotycząca wiolonczeli w dokumentach i traktach	33
2.6.1. Problemy nazewnictwa wiolonczeli	33
2.6.2. Znaczenie terminu violone	35
2.6.3. Terminologia a rozmiar wiolonczel	35
2.7. Przedstawienia wiolonczeli w sztuce europejskiej XVI i XVII wieku	36
2.7.1. Ikonografia jako źródło wiedzy o wiolonczeli	36
2.7.2. Motyw z wiolonczelą w malarstwie włoskim	36
2.7.3. Przedstawienia wiolonczeli w malarstwie flamandzkim	39
2.7.4. Obrazy ukazujące wiolonczelę w malarstwie holenderskim	41
2.7.5. Najwcześniejsze ślady występowania wiolonczeli w innych krajach europejskich	47
2.7.6. Podsumowanie	49
2.7.7. Rzeźba sakralna z wiolonczelą w Polsce – Prusy Królewskie	50
Rozdział 3	51
Dojrzały barok, transkrypcje i aranżacje wiolonczelowe po 1687 roku	
3.1. Wiolonczela jako instrument alternatywny	51
3.1.1. Zagadnienia ogólne	51
3.1.2. Wiolonczela a viola da gamba	52
3.1.3. Transkrypcja artystyczna, autotranskrypcje i poliwersje na wiolonczelę solo	54
3.2. Wiolonczeliści działający na terenie Europy w latach 1688–1750	55
3.3. Sztuka budownictwa wiolonczelowego po 1687 roku	57
3.3.1. Budownictwo wiolonczelowe w Europie	57

3.3.2. Kremońska szkoła lutnicza	57
3.3.3. Bresciańska i bolońska szkoła lutnicza	60
3.3.4. Mediolańska szkoła lutnicza	61
3.3.5. Wenecka szkoła lutnicza	61
3.3.6. Rzymska szkoła lutnicza	63
3.3.7. Neapolitańska szkoła lutnicza i pozostałe włoskie ośrodki lutnicze	63
3.3.8. Europejscy lutnicy działający poza Włochami	64
3.3.9. Zmiany w budowie oraz przebudowy wiolonczel i smyczków po 1700 roku	66
3.4. Europejska ekspansja wiolonczeli na podstawie malarstwa przełomu XVII i XVIII wieku	67
3.4.1. Ikonografia z motywem wiolonczeli: barok i rokoko – wprowadzenie	67
3.4.2. Przedstawienia wiolonczeli w malarstwie włoskim	67
3.4.3. Obrazy z wiolonczelą w malarstwie angielskim, austriackim i niemieckim	68
3.4.4. Ikonografia z motywem wiolonczeli w malarstwie flamandzkim i holenderskim	70
3.4.5. Przedstawienia wiolonczeli w malarstwie francuskim i hiszpańskim	72
3.4.6. Rzeźba sakralna z przedstawieniem wiolonczeli w Polsce i w Portugalii	73
3.5. Formy instrumentów muzycznych nazywanych <i>violoncello</i> oraz ich repertuar	75
3.5.1. Wprowadzenie w problematykę	75
3.5.2. Hybrydy i konwersje	75
3.5.3. Repertuar na violę da gamba lub wiolonczelę – wybrane koncepcje dotyczące instrumentarium pierwotnego	77
3.5.4. <i>Violoncello piccolo</i>	78
3.5.5. Literatura muzyczna wczesnych instrumentów zwanych <i>violoncello</i>	80
3.5.6. <i>Viola da spalla</i> , <i>hybrydy</i> oraz <i>violoncello piccolo</i> w ikonografii	82
3.6. Współczesne poglądy na temat tak zwanych wykonań historycznych	84
Rozdział 4	86
Klasyzm a estetyka mimesis, muzyczne formy mimetyczne, klasyczna wiolonczela lata 1750–1815/20	
4.1. Kategoria estetyczna mimesis w drugiej połowie XVIII wieku	86
4.2. Aranżacje, transkrypcje w klasycznych formach muzycznych	87
4.2.1. Wariacja – klasyczna aranżacja	87
4.2.2. Klasyczne sonaty autotranskrypcje i poliwersje	87
4.2.3. Kadencja wirtuozowska w koncercie wiolonczelowym	88
4.2.4. Diapazon klasycznych utworów na wiolonczelę w kontekście praktyki wykonawczej	89
4.2.5. Edycje i aranżacje twórczości klasycznej na przykładzie <i>V Sonaty G-dur</i> op. 12 J. B. Brévala	91
4.2.6. Współczesne poglądy na temat transkrypcji oraz aranżacji utworów Luigi Boccheriniego	93
4.3. Klasyccy lutnicy i ich wiolonczele	98
4.3.1. Innowacje w budownictwie wiolonczelowym w latach 1750–1815	98
4.3.2. Włoskie szkoły lutnicze	98
4.3.3. Angielska i francuska szkoła lutnicza	100
4.3.4. Inne ośrodki budownictwa wiolonczelowego	101
4.4. Europejska ikonografia z motywem wiolonczeli w okresie klasycyzmu	101
4.4.1. Zmiany wizerunku wiolonczeli w drugiej połowie XVIII wieku	101
4.4.2. Malarstwo włoskie i angielskie z motywem wiolonczeli	102

4.4.3. Francuskie malarstwo z motywem wiolonczeli	103
4.4.4. Malarstwo niemieckie, flamandzkie, szwedzkie z motywem wiolonczeli	104
4.4.5. Podsumowanie	104
4.5. Ewolucja budowy wiolonczeli od baroku do klasycyzmu na podstawie ikonografii	105
4.6. Zastosowanie dokumentacji fotograficznej w celu uzyskania przybliżonych wymiarów szyjki i podstrunnicy wiolonczeli barokowej i klasycznej	106
4.7. Diapazon utworów na wiolonczelę a jej faktyczne możliwości wykonawcze	110
4.8. Współczesne poglądy wiolonczelistów na temat pierwotnego instrumentarium oraz stylowe wykonania utworów klasycznych	110
4.9. Między klasycyzmem a romantyzmem	111
Rozdział 5	115
Sztuka transkrypcji i aranżacji wiolonczelowej w epoce romantyzmu	
5.1. Nurt mimetyczny a wykonawstwo instrumentalne, wiolonczelowe XIX wieku	115
5.2. Sztuka transkrypcji i aranżacji wiolonczelowej po roku 1815/20	117
5.2.1. Romantyczne wariacje, fantazje, potpourri, transkrypcje, parafrazy	117
5.2.2. Romantyczna transkrypcja literalna formy cyklicznej: Franz Schubert <i>Sonata a-moll</i> D 821 na arpeggione i fortepian	120
5.3. Wiolonczeliści w kręgu Fryderyka Chopina (1810–1849) oraz wiolonczelowe transkrypcje jego utworów	120
5.4. Nowa profesja – wiolonczelista transkrybent, aranżer	124
5.4.1. Transkrybentka sylwetka Friedricha Ludwiga Grützmachera (1832–1903)	124
5.4.2. Inni transkrybenci szkoły niemieckiej	128
5.4.3. Transkrybenci szkoły francuskiej i rosyjskiej	130
5.4.4. Inni transkrybenci europejscy	132
5.4.5. Aranżer utworów na wiolonczelę	134
5.5. Twórczość kompozytorów polskich w transkrypcji europejskiej	136
5.6. Kadencje wirtuozowskie	137
5.7. Kompozytorzy i ich autotranskrypcje	140
Rozdział 6	142
Wiolonczela a nurt mimetyczny w XX oraz na początku XXI wieku	
6.1. Nowe kierunki w muzyce a transkrypcja wiolonczelowa	142
6.2. Aranżacje i transkrypcje wiolonczelowe oraz ich twórcy XX, XXI wieku	143
6.2.1. Europejscy wiolonczeliści transkrybenci	143
6.2.2. Transkrypcja wiolonczelowa w Polsce	146
6.3. Sztuka mimetyczna a zagadnienia estetyczne, etyczne i prawne	149
II. Część teoretyczna	153
1. Etymologia i znaczenie słowa transkrypcja, definicje, określenia pokrewne transkrypcji, definicja transkrypcji wiolonczelowej	153
2. Systematyka transkrypcji wiolonczelowych	155
2.1. Klasyfikacja transkrypcji wiolonczelowych ze względu na stopień zachowania pierwowzoru	155
2.1.1. Wierne transkrypcje wiolonczelowe: substancjonalne, naturalne, literalne	155

2.1.2. Wiolonczelowe transkrypcje strukturalne	156
2.1.3. Wiolonczelowe transkrypcje syntaktyczne	157
2.1.4. Wiolonczelowe transkrypcje rekontekstowe	157
2.1.5. Wiolonczelowe transkrypcje użytkowe	157
2.2. Klasyfikacja transkrypcji wiolonczelowych ze względu na pierwotną obsadę wykonawczą	161
2.2.1. Instrumenty smyczkowe i transkrypcje z ich repertuaru	161
2.2.2. Instrumenty strunowe uderzane i transkrypcje z ich repertuaru	164
2.2.3. Instrumenty strunowe szarpane i transkrypcje z ich repertuaru	165
2.2.4. Instrumenty dęte drewniane i blaszane oraz transkrypcje z ich repertuaru	166
2.2.5. Przeniesienia na wiolonczelę z utworów wokalnych	168
2.3. Podsumowanie	169
3. Systemy nauczania podstaw gry na wiolonczeli a transkrypcje i aranżacje	171
III. Część praktyczna	175
Transkrypcje na podstawie wybranych kompozycji	
– opis dzieła artystycznego w formie płyty CD „Transkrypcje koncertowe na wiolonczelę”	
1. Henry Eccles (1670–1742) <i>Sonata g-moll</i> w transkrypcjach i aranżacjach na wiolonczelę	175
2. Pietro Locatelli (1695–1764) <i>Sonata D-dur</i> w transkrypcji i aranżacji na wiolonczelę i fortepian Alfredo Carlo Piatti, wyd. Schott Music 1894 rok	179
3. Fryderyk Chopin (1810–1849) <i>Nokturn Es-dur</i> op. 9 nr 2 w transkrypcjach wiolonczelowych	183
4. Grażyna Bacewicz (1909–1969) <i>Sonata da camera</i> na wiolonczelę, transkrypcja i opracowanie partii wiolonczeli Urszula Mizia	184
5. Grażyna Bacewicz <i>Kaprys polski</i> , transkrypcja na wiolonczelę solo Andrzej Orkisz	186
6. Grażyna Bacewicz <i>Taniec mazowiecki</i> , autotranskrypcja	186
7. Juliusz Karcz <i>Rapsod polski</i> , transkrypcja i opracowanie partii wiolonczeli Urszula Mizia – poliwersja	188
8. Podsumowanie	189
Ilustracje	191
Summary	196
Bibliografia	197
Indeks nazwisk	203
CD Transkrypcje koncertowe na wiolonczelę – dzieło artystyczne	210

WSTĘP

Kilkunastoletnie zainteresowanie tematyką *mimesis* w sztuce wiolonczelowej, którego efektem jest niniejsza książka, zrodziło się pod wpływem artystycznych doświadczeń, wykonań różnego stylistycznie repertuaru koncertowego oraz towarzyszącej tej pracy refleksji, związanej z kwestiami doboru i poszerzenia repertuaru. Jest wiele frapujących pytań powstających na tym tle: jak to się stało, że utwór wczesnoklasyk w większości obecnych edycji jest utworem romantycznym lub późnoromantycznym? Czy utwory pierwotnie napisane na inny instrument niż wiolonczela, przeniesione do tego medium wykonawczego są nadal pełnowartościowe artystycznie? Na ile, muzyczna literatura wiolonczelowa, do której mamy szeroki dostęp jest oryginalna?

Po wykonaniu recitalu wiele lat temu w rozmowie z prof. Romanem Suheckim usłyszałam słowa, które zainspirowały mnie do wnikliwszego, teoretycznego zajęcia się tym tematem. Zagadnienia dotyczące ściśle określonych, wykonanych i zarejestrowanych aranżacji i transkrypcji pochodzących z mojego repertuaru koncertowego, prezentowanych w postaci opisu i dzieła artystycznego z ostatniej części książki, poprzedzam obszerną historią i genezą powstania tej odtwórczej lub, jak uważają inni, współtwórczej działalności artystycznej. Wyszczególniam jej autorów oraz znane mi formy mimetyczne. W środkowej części teoretycznej zawarłam systematykę umożliwiającą dokonanie podziału rozlicznych transkrypcji wiolonczelowych. Zastosowałam dwa różne kryteria podziału: kryterium zachowania pierwowzoru oraz kryterium pierwotnej obsady wykonawczej. Każdy typ transkrypcji uzupełniłam przykładami literatury muzycznej. Tę część pracy kończy opis systemów edukacyjnych bazujących na mimetycznym typie literatury muzycznej. Z własnego doświadczenia pedagogicznego wiem, jak ważną rolę w kształceniu gry na wiolonczeli odgrywa transkrypcja i aranżacja. Na etapie edukacji każdy wiolonczelista ma kontakt z literaturą mimetyczną.

Niniejsza praca jest pierwszą próbą całościowego zbadania zjawiska wiolonczelowego *mimesis*. Ma charakter interdyscyplinarny, zawiera szeroki zakres rozważań obejmujący poglądy i koncepcje, które kreowały podejście do sztuki wiolonczelowej przed i od momentu jej powstania, poprzez budownictwo instrumentalne i związane z nim techniczne możliwości wiolonczeli w przeszłości. Równoległe zawiera zagadnienia z filozofii, historii estetyki oraz sztuk wizualnych w tym ikonografię prezentującą historyczny wizerunek wiolonczeli, jaki prawie nie zachował się do chwili obecnej. Niełatwo odnaleźć pełną prawdę historyczną z dalekiej przeszłości, aby się do niej przybliżyć przeprowadziłam w latach 2008–2011 szereg badań na terenie muzeów instrumentów muzycznych, sztuk wizualnych i bibliotek całej Europy. Kwerendy biblioteczne pozwoliły mi na zebranie interesujących materiałów dotyczących aspektów historycznych, społecznych, estetycznych i etycznych transkrypcji i aranżacji. Dotarcie do manuskryptów lub pierwszych wydań utworów muzycznych unaoznościło mi, jak bardzo na przestrzeni wieków literaturę muzyczną: wokalną, instrumentalną, w tym także wiolonczelową, zmieniano, rekonstruowano, aranżowano, transkrybowano. Rzetelność badawcza sprawia, że staram się bezstronnie zaprezentować pełne spektrum poglądów na temat tego typu działalności artystycznej. Znajdują się tu koncepcje, które w transkrypcji upatrują dzieło sztuki, wartościową propozycję godną sal koncertowych i poglądy przeciwne, które poza walorem dydaktycznym i to na pewnym etapie wtajemniczenia w naukę gry na wiolonczeli, sugerują raczej jej unikania w prezentacji artystycznej.

Kwerendy muzealne, skatalogowanie wiolonczel znajdujących się w kolekcjach prywatnych lub rękach wysokiej klasy muzyków, miało na celu określenie ilości zachowanych materialnych obiektów

tów historycznych. Pozwoliło uściślić prawdopodobną datę powstania najwcześniejszego z instrumentów, stało się pretekstem do krótkiej prezentacji autorów – mistrzów lutnictwa, którzy wykonali te wyjątkowe dzieła. Omówione w części historycznej wiolonczele, obecnie niezwykle cenne, w początkach swego funkcjonowania brały udział w muzykowaniu zespołowym polegającym na potarżaniu i aranżowaniu głosów wokalnych lub jako instrumenty alternatywne w wymiennej obsadzie wykonawczej. Zabytkowe i unikatowe wiolonczele zostały uwspółcześnione, przebudowane, stąd w skrótovej formie omawiam ewolucję istotnych ze względu na temat mojej pracy elementów budowy instrumentu oraz smyczka. Większość obiektów opatrzyłam imionami własnymi w języku oryginalnym, datą powstania, lokacją lub danymi instrumentalisty, w którego rękach obecnie się znajdują. Te informacje mogą pomóc w poszukiwaniach w wirtualnej przestrzeni. Obecnie, jeszcze nie w pełnym zakresie, ponieważ na stronach internetowych muzeów instrumentów muzycznych na ogół brak e-galerii, również ewidencja fotograficzna prywatnych obiektów jest słaba, ale za kilka lat, przy obecnym tempie rozwoju tych mediów, bez problemu będzie można odnaleźć opisane obiekty. Wtedy dane zawarte w książce z pewnością okażą się przydatne nawet, jeśli zmieni się właściciel wiolonczeli, jego nazwisko wędruje wraz z certyfikatem do następcy.

Szczególnie czasochłonne poszukiwania ikonografii prezentowanej w niniejszej książce, związane były z przestudiowaniem pod kątem obecności motywu z wiolonczelą kilkudziesięciu tysięcy obiektów malarskich oraz rzeźb wykonanych od XVI do XIX w. Aby zaoszczędzić czytelnikowi cenny czas, zamieszczam dwujęzyczne tytuły obrazów, wiele z nich można odnaleźć w Internecie wpisując autora, oryginalny tytuł i lokację. Obraz trzeba zobaczyć, tak jak utwór muzyczny zagrać lub usłyszeć. Mam nadzieję, że zamieszczone opisy, będą dla czytelnika zachętą do osobistego zapoznania się z tą niezwykłą, a nieopisaną szerzej w literaturze wiolonczelowej ikonografią. Dostarcza ona wiele cennych informacji. W mojej pracy była wizualnym potwierdzeniem istnienia wiolonczeli w naśladowczej praktyce wykonawczej od początku jej funkcjonowania, co w ograniczony sposób dokumentują wczesne źródła pisane. Warto przy tej okazji zwrócić uwagę na wygląd wiolonczeli, aparat gry, sposób i okoliczności prezentacji artystycznych wiolonczelistów w przeszłości.

Obok oryginalnej literatury wiolonczelowej na każdym etapie historycznym z różnym nasileniem powstawały opracowania będące odzwierciedleniem zwyczajów, zainteresowań, fascynacji muzycznych wiolonczelistów. Spełniały rolę popularyzatorską, rozszerzającą repertuar wiolonczelistów profesjonalnych i nieprofesjonalnych. Olbrzymia dynamika tego rodzaju działalności przejawia się w trudnej do określenia liczbie opracowań wiolonczelowych i różnorodnych metodach transkrybowania. W swojej pracy starałam się odnaleźć mechanizmy odpowiedzialne za zaistnienie tego specyficznego rodzaju działalności muzycznej i artystycznej wiolonczelistów, których po części jestem kontynuatorem w swojej pracy pedagogicznej i artystycznej: instrumentalistki solistki, kameralistki, transkrybentki i edytorce. Pracę zamyka opis wybranych wiolonczelowych transkrypcji koncertowych, analiza i porównanie znanych mi autorów i ich edycji. Transkrypcje z repertuaru skrzypiec i fortepianu obejmują utwory różnych epok: baroku, wczesnego klasycyzmu, romantyzmu oraz XX i XXI w. Zaprezentowane w formie dzieła artystycznego składają się z siedmiu wybranych transkrypcji i aranżacji zarejestrowanych na płycie CD.

Wykorzystane w publikacji dane, dokumentacja fotograficzna, katalogi i opisy obiektów dotyczące wiolonczeli, powstały w oparciu o szereg badań, które przeprowadziłam w następującym czasie i miejscach:

Rok 2008

Włochy, Saronno freski z 1535 r. **Mediolan** kwerenda w Museo del Castello Sforzesco kolekcji malarstwa oraz instrumentów muzycznych. **Cremona** kwerenda w Museo Stradivariano: na-

rzędzia, formy, projekty A. Stradivariiego. **Cremona** kwerenda w Gli Archi del Palazzo Comunale: instrumenty A. Stradivariiego i innych. **Florencja** kwerenda w Galleria dell'Accademia kolekcja instrumentów smyczkowych mistrzów włoskich oraz kolekcja malarstwa europejskiego.

Niemcy, Berlin kwerenda w Musikinstrumenten-Museum europejska kolekcja instrumentów muzycznych, smyczków oraz w Staatliche Museen Berlin-Gemäldegalerie kolekcja malarstwa.

Austria, Wiedeń kwerenda w Kunsthistorisches Museum kolekcja malarstwa oraz w Hofburg Collection of Ancient Musical Instruments w unikatowej kolekcji instrumentów dawnych.

Polska, Poznań kwerenda w Bibliotece i Muzeum Instrumentów Muzycznych. **Kraków** kwerenda w Muzeum Narodowym: kolekcja malarstwa.

Finlandia, Jakobstad kwerenda biblioteczna w Library Svenska Yrkeshögskolan (obecnie Yrkeshögskolan Novia). **Turku** Sibeliusmuseum kwerenda muzealna w Muzeum Instrumentów oraz Bibliotece. **Helsinki** kwerenda w Bibliotece Akademii Muzycznej im. Sibeliusa.

Francja, Paryż kwerendy muzealne w: Mesée de la musique w kolekcji instrumentów muzycznych, oraz kolekcjach sztuk wizualnych Mesée du Louvre, Mesée Cognacq – Jay, Chateau de Versailles.

Rok 2009

Włochy, Bergamo kwerenda muzealna i biblioteczna w Museo Donizettiano.

Wielka Brytania, Londyn kolekcje instrumentów muzycznych w: Royal Academy of Music, Royal College of Music, V & A Gallery. Badania w zakresie ikonografii wiolonczelowej w: National Gallery, Royal Gallery, Tate Gallery. **Oxford** Ashmolean Museum kwerenda kolekcji instrumentów muzycznych oraz malarstwa.

Holandia, Amsterdam kwerenda muzealna w zakresie ikonografii wiolonczelowej w Rijksmuseum. Kwerenda biblioteczna w największej historycznej bibliotece Holandii The Rijksmuseum Library.

Rok 2010

Włochy, Rzym kwerenda muzealna w: Museo degli Strumenti Musicali, The Musical Instruments Museum of the Accademia Nazionale di Santa Cecilia (MUSA).

Niemcy, Lipsk Univesitat Leipzig (Uniwersytet w Lipsku) unikatowe zbiory Grassi Museum für Musikinstrumente, instrumenty smyczkowe XVI–XVIII w. Kwerenda biblioteczna w Universitätsbibliothek Leipzig. Kościół św. Tomasza w Lipsku, miejsce pracy J. S. Bacha oraz kolekcja instrumentów muzycznych będących własnością kościoła.

Hiszpania, Madryt Museo Nacional del Prado kwerenda kolekcji malarstwa holenderskiego, francuskiego oraz hiszpańskiego. Kwerenda w kolekcji instrumentów muzycznych Real Conservatorio Superior de Música de Madrid (Konservatorium Muzyczne w Madrycie). Kwerenda w Royal Palace of Madrid (Królewski Pałac w Madrycie) w zbiorach sztuk wizualnych, znajduje się tu słynna kolekcja instrumentów A. Stradivariiego Spanish Court (Hiszpański Dwór). **Toledo** historyczna stolica Hiszpanii, kwerenda w Katedrze Museo de la Santa Cruz de Toledo badania nad ikonografią z wiolonczelą. **Barcelona** kwerenda muzealna w Museu de la Música (Muzeum Muzyki) znajdują się tu najstarsze wiolonczele wykonane przez lutników hiszpańskich.

Polska, Warszawa kwerendy w Muzeum Narodowym i Bibliotece Narodowej. **Gdańsk** kwerendy w Muzeum Narodowym, kościołach i bazylikach – poszukiwania obiektów z wiolonczelą.

Rok 2011

Niemcy, Kolonia kwerenda muzealna w Wallraf-Richartz-Museum & Foundation Corboud, badania nad ikonografią. **Frankfurt nad Menem** kwerenda muzealna w Städel Art Institute & Municipi-

pal Gallery, badania nad ikonografią oraz kwerenda biblioteczna w największej w Europie Bibliotece Artystycznej.

Norwegia, Oslo kwerenda muzealna w National Gallery (Nasjonalgalleriet) badania nad ikonografią.

Polska, Gdańsk kwerenda w Archiwum Państwowym.

Składam serdeczne podziękowania wszystkim instytucjom i osobom, dzięki których uprzejmości i życzliwości mogłam przeprowadzić rozliczne kwerendy i zrealizować powyższe badania.

Urszula Mizia

SUMMARY

The dissertation *Mimetic Trend in Violoncello Literature in the Context of History, Instrument Construction, Iconography and Performance* is the first attempt at a comprehensive analysis of *mimesis* in violoncello literature. It consists of three parts. The first part presents a history and origins of the transcriber's recreative – or, as some believe, creative – effort whose final effect were the 19th- and 20th-century violoncello transcriptions and arrangements. In each historical period, there appeared – alongside the original violoncello literature, and with varied intensity – arrangements of already existing musical works which reflected the habits, interests, and musical fascinations of the violoncellists. The survey lists their authors and presents forms characteristic of a given historical period. This part of the research is interdisciplinary in nature: it consists of a wide range of analyses concerning views and ideas which shaped the approach to violoncello art before and since its emergence; describes the role of transcription in forming the artistic image of the instrument and the development of violoncello performing practice; discusses terminology, violoncello construction and technical capabilities of the instrument in the past; and, last but not least, touches upon questions of philosophy, history of aesthetics and visual arts, including historical iconography of the violoncello representation which no longer exists.

The middle theoretical part discusses the fundamentals of transcription and arrangement; it provides definitions as well as a systematic categorization of numerous violoncello transcriptions and arrangements. Two criteria of division were used: that of preservation of the original work and that of the first performing cast. Each transcription type was illustrated by examples of musical literature.

The final part of the survey describes selected concert transcriptions and arrangements; it analyzes and compares transcribing methods of selected authors. Seven of the described violoncello transcriptions: six originally written for violin, by Henry Eccles, Pietro Locatelli, Juliusz Karcz and three by Grażyna Bacewicz, and one originally written for piano by Fryderyk Chopin, were recorded on the CD entitled *'Cello Concert Transcriptions* and attached to this book.

The recordings represent works from different historical periods: the Baroque, early Classicism, Romanticism and the 20th and 21st centuries.

The violoncello-related data, photographic documentation, catalogues and descriptions of objects used in this publication come from materials collected and research carried out in the years 2008–2011 in museums of musical instruments and of visual arts, as well as in libraries across Europe.

Translated by Magdalena Buchta

INDEKS NAZWISK

- A
- Abbate Louis 131, 140, 162
 Abel Carl Fridrich 52, 83, 162
 Adamowski Józef 131
 Adamska Zofia 148, 158, 159, 169, 185
 Adas Jane 135
 Aken Joseph van 71-72, 108, 109
 Alard Jean Delphin 130
 Albani Matteo 64
 Albergati Pirro Capacelli 22
 Albert Eugen 137
 Albini Eugenio 78, 95
 Aleksandrow Anatoli Nikolajewicz 174
 Alexanian Diran 29, 91, 139
 Allen Michael 172-173
 Allsop Peter 35, 36
 Amadei Filippo 55
 Amadeusz II 30
 Amadino Ricciardo 14
 Amati Andrea 21, 27-28, 34, 66, 141
 Amati Antonio 28, 75-76
 Amati Girolamo/Hieronimus 28, 75-76
 Amati Girolamo II 59
 Amati Nicolò 28, 29, 59, 98, 99, 101
 Amati Dom Nicolò/Marchioni 60-61
 Amintajewa Aza 147
 Andreae Hans Volkmar 163
 Antoniotto Giorgio 53, 135
 Apel Willi 79
 Applebaum Samuel 171
 Areński Anton 146
 Argent Mark 85
 Ariosti Attilio 115, 132, 137, 162
 Arisi Desiderio 29, 58
 Arnold Ben 134
 Aronson Lew 178
 Arresti Giuliano Cesare 22, 33
 Arystoteles 11
 Asam Cosmas Damian 70
 Au Andreas Meinrad von 70
 Auber Daniel François 112, 113, 118, 128, 133
 Aubert Jaques 51
 Auer Leopold 133, 134
 August II Mocny 58
 August III Sas 56, 68
 Augustyn Św. 12
 Ax Emanuel 120
 Axelrod Herbert 29
- B
- Baccusi Ippolito 14
 Bacewicz Grażyna 148, 149, 150, 155, 184-188, 189
 Bach Anna Magdalena 54
 Bach Carl Philipp Emanuel 55, 125
 Bach Johann Christian 83
 Bach Johann Sebastian 9, 53, 54, 76, 78-80, 81, 84, 85, 88, 90, 110, 111, 115, 116, 119, 124, 125, 126-127, 128, 129, 131, 132, 134, 137, 145, 148, 150, 155, 156, 158, 159-161, 162, 164, 165, 166, 168, 172, 173, 174
 Bachmann Anton 65
 Bacon Analee 93
 Badiarov Dmitry 77, 79, 81, 82
 Badura-Skoda Paul 120
 Baillet Pierre 110
 Bakaert M. H. 28
 Baker William 26
 Balen Hendrick van 40
 Balestrieri Tomaso 99
 Banchieri Adriano 14, 81
 Banks Benjamin 100
 Barber Samuel 123
 Barbirolli John, Sir 62, 161
 Barenboim Daniel 97, 98
 Barczyk Cecylia 143
 Barjański Alexander 159
 Barleben Dore 50, 73
 Barnett Gregory Richard 22, 23, 24, 78, 81
 Baron John H. 52
 Barrière Jean 56
 Bartók Béla 155, 164, 174
 Bartolomey Franz 52, 157
 Baschenis Evaristo 38
 Basil Althaus 166
 Bassano Giovanni 14
 Bath Rudolph 155
 Batta Alexandre 134, 159
 Batteux Charles 15, 86
 Baumann Jörg 163
 Baumgartner Jean Baptiste 89
 Bauer Sabine 155
 Bayly Thomas Haynes 172
 Bazelaire Paul 122, 131, 160
 Bączyk Andrzej Henryk 155
 Beare Charles 27-28, 76
 Beckam Sveno 64
 Becker Hugo 129, 132, 140, 145, 146, 158, 163, 169
 Beethoven Ludwig van 29, 82, 110, 114, 115, 118, 124, 125, 128, 131, 134, 137, 155, 161, 165, 166, 167, 172, 173, 174
 Bega Cornelis 46
 Bell Jennifer L. 171
 Bellini Vincenzo 112, 113, 115, 118, 128, 134
 Bembo Pietro 14
 Benedetti/Beneditte Michele 104, 108
 Benedykt XIII 30
 Benda František 173
 Berger Julius 28, 99
 Bergl Johann Baptist Wenzel 70
 Bergonzi Carlo 99, 144
 Bergonzi Nicolò 19, 99
 Berkovec Jiří 157
 Berkowitz Ralph 144
 Berlioz Hektor 115-116, 118, 121, 149, 163
 Bernardi Bartolomeo 35
 Bernstein Jascha 138, 139
 Berteau Martin 56, 77, 78, 87, 129, 135-136
 Bertolotti Francesco da Salò 18
 Bertolotti Gasparo da Salò 18, 24, 30, 76
 Bettera Bartolomeo 38
 Biehl Eduard 158
 Bielińska Ewa 115
 Bijlert Jan van 43
 Birkenstock Johann Adam 135
 Bizet Georges 128, 138
 Blanc Hubert Le 86
 Bloch Ernst 159
 Blot Eric 30
 Blumenthal Giuseppe di/Blumenthal Joseph von 119
 Boccherna Luigi 64, 79, 89, 90, 93-98, 102, 105, 108, 109, 110, 111, 115, 124, 127, 129, 132, 135, 137, 138, 145, 156, 158, 163
 Bockmühl Robert Emil 122, 123, 130, 139, 158, 159, 166
 Boecjusz Severius 12
 Boel Pieter/Peeter 40
 Boettcher Wolfgang 139
 Bofill Salvador 66
 Bohórquez Claudio 30, 62
 Boieldieu François Adrien 112, 118
 Boismortier Joseph Bodin, de 54, 55
 Bolognini Elisabeth 144
 Bona Pasquale 171
 Boni Pietro Giuseppe 55, 135
 Bonizzi Vincenzo 15
 Bononcini Antonio Maria 25, 77, 80-81
 Bononcini Giovanni Battista 22, 25, 77, 129, 134
 Bononcini Giovanni Maria 23, 36
 Bonporti Francesco Antonio 51, 173, 175
 Bonta Stephen 14, 22, 23, 24, 25, 35-36
 Borch Gaston 169
 Borch Gerard ter 45
 Bordas Cristina 66
 Bordèse Luigi 128
 Borgir Tharald 35
 Borzyk Konstanty 184
 Bottermund Hans 27
 Boughton Rutland 135
 Boulanger Nadia 139
 Bourbon Caspar 26
 Bourget Paul 168
 Bovicelli Giovanni Battista 15
 Boyden David 20, 25, 34, 35, 65, 137, 162
 Boyd Malcolm 52, 79
 Böckmann Ferdinand 118
 Brahms Johannes 28, 115, 129, 132, 133, 145, 151, 164, 172
 Bramer Leonaert 43
 Brandukow Anatol 131, 132, 139
 Brensius Antonius 18
 Bréval Jean Baptiste 77, 78, 87, 88, 89, 90, 91-92, 95, 129, 135, 145, 165
 Britten Benjamin 120
 Bronckhorst Jan Jansz van 82
 Brown Crosby 27
 Brown Howard Mayer 79
 Brueghel Jan Starszy 39-40
 Bruns Peter 60
 Brückner Oskar 183
 Brzezińska Barbara 14
 Buelow George J. 24, 160

- Buffagnotti Carlo 77, 81
 Buijsen Edwin 41, 46, 49
 Bukinik Michail 146
 Buonamente Giovanni Battista 35
 Burmester Willy 169
 Burrws Donald 53
 Busoni Ferruccio 129, 150, 168
 Butt John 79
 Buxtehude Dietrich 162
 Bücking Anne 30
 Byfield Jack
 Bylsma Anner 80, 81, 120
 Bysmantova Barloмео 78
- C
- Cacciatori Fausto 28
 Cage John 142
 Cahnbley Ernst 91, 129, 145, 147, 156, 175-177, 178-179
 Calcagni Bernardo 64
 Caldara Antonio 56, 77, 81
 Calvarola Bartolomeo 64
 Campbell Margaret 24, 127, 133
 Caporale Andrea 56, 68, 84, 135, 145, 147, 173
 Cappa Gioffredo 31, 64
 Carafa Michel 112, 118
 Caravaggio Michelangelo Merisi da 41, 42
 Carcassi Lorenzo 100
 Carcassi Tomaso 100
 Carlson Bruce 23, 28, 31
 Carracci Annibale 37
 Carrogis Carmontelle Louis de 83, 103, 108, 109
 Carter Elliot 143
 Casals Pablo 62, 84, 97, 120, 127, 136, 138, 139, 144, 158, 160, 163
 Casella Cesar 162
 Casini Antonio 31, 64
 Cassadó Gaspar 92, 120, 122, 136, 144, 156, 163, 166, 167, 185
 Castiglione Giovanni Benedetto 38
 Catenar Enrico 64
 Cattaneo Giacomo 23
 Caullery Louis de 39
 Cavalli Francesco 22
 Cegiella Janusz 158
 Ceruti Giacomo 68, 108, 109
 Ceruti Giovanni Battista 99
 Cervetto Giacobbe/Giacomo Basevi 56, 77, 88, 89, 102, 103, 105, 129, 135
 Cervetto James 102, 105
 Chacaturian Aram 174
 Chapman Laurence 96
 Cherubini Luigi 34, 124, 128, 133
 Chafy John 83
 Chiarini Marco 41, 42
 Chiesa Carlo 26, 28, 59
 Chodkowski Andrzej 153
 Chomiński Józef 12, 13, 14, 21, 22, 51
 Chopin Fryderyk 115, 116, 119, 120-124, 126, 128, 129, 130, 133, 134, 136, 137, 138, 145, 146, 148, 149, 153, 155, 156, 161, 173, 183-184, 189
 Ciciliano Antonio 18
 Cimapane Simone 63
- Cipper Giacomo Francesco 68
 Cirri Giovanni Battista 55
 Claesz Pieter 43, 82
 Clerck Hendrick de 40
 Codde Pieter 45
 Cohen Robert 60, 63
 Coin Christophe 110
 Collier Evert/Edwart 44, 72
 Collins Simon 58
 Colón Emilio 159
 Contreras José 101
 Coppey Marc 64
 Corelli Arcangelo 35, 51, 63, 128, 135, 173
 Corredor José Maria 84, 127
 Corrette Michel 52, 53
 Cortot Alfred 188
 Cossmann Bernhard 62, 118, 122, 123, 132, 136, 140, 163, 183
 Costanzi Giovanni Battista 55, 164
 Cowling Elizabeth 27, 28, 78
 Crepax Gilberto 93
 Cristofori Bartolomeo 64
 Croce Giovanni 14
 Crowell Benjamin 175
 Cui Cezar 174
 Culp Jennifer 59
 Cupis François 87
 Cuyper Johannes Theodorus 101
 Cycleron Marek Tullius 11, Czajkowski Piotr 27, 128, 132, 133, 146, 147, 151, 161, 174
 Czelauskas Jouzas 157
 Czernek Ewa 155
 Czerny Carl 114, 134
- D
- Dahlhaus Carl 15, 149, 151, 158
 Dali Salvador 153
 Dall'Abaco Evaristo Felice 57
 Danczowski Dezyderiusz 146
 d'Andrea Giovanni 20
 Dassenno Flavio 30
 Dawydow Davidov/Davidoff Karl/Carl 99, 122, 123, 131, 136, 137, 138, 155, 174
 Deák Stephen 133
 Debussy Claude 145, 168
 Deckert Willy 136, 160
 Degli Antonii/Antoni Giovanni Battista 22, 23, 55, 78
 Dehne Johann Chridtoph 82
 Delbanco Nicholas 29
 Delcloche Paul Joseph 71
 Delsart Jules 60, 122, 130-131, 158, 159, 162
 Dequevauviller François Nicolas Barthélemy 104
 Deurer Jakob 50, 73
 d'Hervelois Louis de Caix 52, 77, 129, 135
 Diagilew Sergiej 143, 158
 Dilworth John 20, 26, 29, 30, 32, 36, 58, 59, 63, 64, 98, 99, 100, 101
 Dobrucki Mateusz 26
 Dodd Thomas 100
 Dodge Frank 31
 Dolmetsch Nathalie 53
 Donizetti Gaetano 113 118, 128, 133, 134
 Dotzauer Justus Johann Friedrich 112-113, 114, 118, 121, 145, 159
 Döbereiner Christian 162
 Drachman Evan 62
 Draeseke Felix 141
 Drake Marian 177
 Dreyfus Laurence 79
 Drobner Mieczyslaw 79, 162
 Droochsloot Cornelis 47
 Dubos Jean Baptiste Abbé 15
 Duclos Nicolaus 66
 Dufourcq Norbert 154
 Dunning Albert 180
 Dupont Jean Louis 56, 89, 90, 103, 105, 110, 114, 163
 Dupont Jean Pierre 87, 90, 103, 114
 Du Pré Jacqueline 63, 97, 98, 135
 Dushkin Samuel 143
 Dusek Jan Ladislav 137
 Dvořák Anton 138, 157, 160
 Dyer Richard 80
 Dzielwska Maria 185
- E
- Eccles Henry 135, 145, 147, 156, 175-179, 189
 Eckert Karl 123, 137
 Eisenberg Maurice 62, 101
 Elizabeth II/Elżbieta II 192, 195
 Elkus Albert Israel 162
 Elman Mischa 144
 Elsheimer Adam 48
 Elsner Józef 115
 Elson Arthur 79
 Ernst Gustav 128
 Esterházy Miklós József 62, 88, 104, 163
- F
- Faber John 69
 Fabritius Carel 82
 Fairchild Blair 145
 Falla Manuel de 145, 158
 Falkone Aniello 37-38
 Fauré Gabriel 131, 133, 140, 145
 Feicht Hieronim 13
 Ferrari Barassi Elena 30, 58
 Ferrari Fabrizio 155
 Ferrari Gaudenzio 21, 36, 37, 50
 Fesch Willem de 54, 135
 Feuermann Emanuel 62, 63, 120, 121, 129, 183
 Feuillard Louis 131, 163
 Feves Michael 77, 123, 134
 Fibich Zdenek 158
 Filip V 58
 Finger Godfrey 51
 Fingerland Antonin 158
 Fiorillo Federigo 139
 Fiore Angelo Maria 55
 Firlej Stanislaw 120, 121, 151
 Fitelberg Grzegorz 148
 Fischer Adolf 122, 159, 183
 Fischer Carl 169, 171
 Fischer Johann Christian 83
 Fischmann Emmanuel 147
 Fitch William D. 171
 Fitelberg Grzegorz 148
 Fitzenhagen Friedrich Wilhelm Karl/

- Vasyl Fiodorowicz 131-132, 136
 Fleming Amaryllis 31, 76, 80
 Flesch Carl 129, 163
 Fontana Giovanni Battista 23, 34, 35
 Forino Luigi 94
 Forni Arnaldo 23
 Forqueray Antoine 52, 77, 129
 Forster Sir William 100, 108, 109
 Fortune Nigel 14
 Foss Lukas 166
 Fournier Pierre 62, 97, 120, 143, 160, 163
 Földesy Arnold 163
 Framonti Francesco 63
 Francaix Jean 156
 Franceschiello/Alborea Francesco detto 56
 Franceschini Petronio 24
 Francesco II d'Este 24, 30
 Franchomme August 60, 118, 119, 121, 123, 130
 Franck César 131, 140
 Francoeur François 53, 146, 151
 Francken Hieronymus II 39
 Francaix Jean 58
 Franko Sam 167
 Freschi Domenico 22
 Frescobaldi Girolamo 15
 Fryderk Wilhelm II 87, 114
 Fuchs Carl 94
- G
- Gabbiani Anton Domenico 38
 Gabbrielli Giovanni Battista 100
 Gabrieli Andrea 14, 22
 Gabrielli Domenico 24, 25, 55, 7, 81
 Gagli Giulio Cesare 63
 Gagliano Alessandro 63
 Gagliano Antonio 99
 Gagliano Ferdinando 99
 Gagliano Gennaro/Januarius 99
 Gagliano Giovanni 99
 Gagliano Giuseppe 99
 Gagliano Nicolò 99
 Gai Vinicio 34
 Gainsborough Thomas 83
 Galeotti Stefano 135
 Galilei Vincenzo 15
 Galliard Johann Ernest 135
 Galli Domenico 24, 55
 Galpin Francis William 79
 Ganassi Silvestro 14, 35
 Ganz Moritz Eduard 119, 128
 Garani Aloysius Michael 60
 Garbusowa Raja 62, 144
 Garcia Jose Luis 97
 Gardano Antonio 14, 23
 Garverick Jan Karen Daniel 171
 Garztecka Irena 148
 Gąsiorowska Małgorzata 150, 184, 185, 186
 Gedike Aleksander 174
 Geminiani Francesco 51, 54, 135
 Gendron Maurice 139, 140, 156
 Georgescu Georges 129
 Gérard Yves 93, 94, 96, 97
 Geringas David 60
 Gerle Hans 34
- Gernsheim Friedrich 138
 Gervaise Claude 143
 Gevaert François Auguste 139, 140
 Ghielmi Vittorio 53, 54
 Gillespie Robert 172-173
 Ginzburg Lew Salmonowich 139
 Giordano Luca 72
 Glehn/Glenn Alfred van 146
 Gluck Christoph Willibald 15, 96, 113, 124, 128, 169, 173
 Glazunow Aleksander 123, 137
 Gobetti Francesco 63
 Godowski Leopold 155
 Goens Daniel van 137
 Goffriller Matteo 61
 Goltermann Georg 122, 128-129, 137, 138, 159, 169, 183
 Goltermann Julius 118
 Gołąb Maciej 123, 155
 González Valle José 66
 Goodkind Herbert 29, 58
 Gore Charles 102, 105
 Gounod Charles 119, 128
 Götz Gottfried Bernhard 70
 Granados Enrique 145, 160
 Grancino Francesco 31, 61
 Grancino Giovanni 31, 61
 Grancino Giovanni Battista 61
 Grandi Alessandro 22
 Graun Johann Gottlieb 79
 Graziani Carlo 90
 Grazioli Giovanni Battista 77, 129
 Grädener Carl Georg Peter 126
 Grebber Pieter de 42
 Greco El 49
 Greczaninow Aleksander 174
 Greenhous Bernard 29, 60, 101
 Grétry André Ernst Modeste 113, 128
 Grieg Edward 28, 115, 128, 145
 Griffiths Bessie Fagioli 30
 Grijp Louis Peter 41, 47
 Grimmer Walter 139
 Grisar Albert 128
 Groblich Marc in I 26, 76
 Gross Johann Benjamin 137
 Grümmer Paul 77-78, 129, 167
 Grünfeld Heinrich 136
 Grützmacher Friedrich Wilhelm Ludwig 84, 93, 94, 96-97, 122, 123, 124-127, 131, 136, 156, 158, 183
 Grützmacher Leopold 122, 129
 Grzegorz I Wielki 12,
 Guadagnini Giovanni Battista 99
 Guarneri Andrea 28, 29, 32, 59
 Guarneri Giuseppe 60
 Guarneri Giuseppe del Gesù 60
 Guarneri Pietro 60
 Guarneri Pietro z Wenecji 62
 Guerini Francesco 129
 Guidante Giovanni Florenco 60
 Guido z Arezzo 12
 Gustaw III 104
 Gutman Natalia 60, 151
 Günther Bernhard 120
- H
- Hainl François George 118
- Halévy Jacques Fromental 113, 128, 133
 Halffer Ernesto 159
 Hals Dirck 42, 44
 Hals Frans 42
 Hallé Charles 130
 Hambro Leonid 120
 Hammer Franz Xaver 162
 Handke Johann Christoph 70
 Hanslick Eduard 149
 Harajda Helena 32
 Hargrave Henry 55, 167
 Harnoncourt Nicolaus 14, 21, 77, 81, 84
 Harrell Lynn 62, 120, 178
 Harrison Baetrice 62
 Hart George 57, 58
 Hartmann Henryk 74
 Hartmann Jan Nepomucen 74
 Harty Hamilton 156
 Hauberger Richard 144
 Haufa Jakob 147
 Hausmann Robert 118, 129, 132, 136, 159
 Haydn Joseph 88, 89, 103, 104, 110, 111, 124, 125, 128, 133, 138, 139-140, 144, 161, 163, 172, 173, 174
 Haydn Günther 27
 Haym Nicolò Francesco 68
 Händel Georg Friedrich 52, 56, 69, 85, 88, 114, 124, 125, 128, 133, 135, 145, 159, 161, 167, 169, 173, 174
 Hebbert Benjamin 65
 Hebden John 69
 Hedlin Peter 59
 Heidegger Johann Jacob 69
 Heifetz Jascha 143
 Heine Heinrich 168
 Hejny Petr 30
 Hegel Georg Wilhelm Friedrich 115
 Hegner Ludvig Albert 164
 Hekking André 136
 Henley William 29
 Herman Adam 121
 Hermann Evelyn 172
 Hérold Ferdinand 113, 128
 Higgins John 172
 Hilleström Pehr 104
 Hill Alfred E. 47
 Hill Artur F. 47
 Hill Henry W. 47
 Hiltz Paul 76
 Hindemith Paul 144
 Hock Johan 31
 Hoffmann Bettina 25, 35
 Hoffmann Johann Christian 78, 79
 Hoffmann Heinrich 125
 Hofmans Matthijs/Matthias 64
 Hogarth William 69, 108, 109
 Hogwood Christopher 175
 Hollmann Joseph 136, 165
 Honegger Artur 145, 167
 Honthorst Gerrit van 42, 44
 Hooch Pieter de 46
 Hopfner Rudolf 27
 Horemans Jan Jozef Starszy 80
 Horemans Jan Jozef II 71
 Horemans Peter Jacob 71, 104, 108, 109
 Horowitz Vladimir 144
 Hoyer Andreas 65

- Hovora Daria 120
 Huberman Bronisław 136, 163
 Hucbald de St. Amand 12
 Hummel Johann Nepomuk 113-114, 119, 173
 Hüllweck Ferdinand 125
- I
 Ingarden Roman 150
 Ingles Tim 29, 58, 63, 64, 99, 100, 101
- J
 Jacchini Giuseppe Maria 2, 25, 55, 77, 78, 81, 82
 Jackson Roland John 22, 35, 52 89
 Jacobs Arthur 154
 Jacobs Hendrick 64
 Jakub II Stuart 30
 Jambe de Fer Philibert 34
 Janczyk Agnieszka 39
 Janicka-Slysz Małgorzata 147
 Janigro Antonio 99
 Jankélévitch Vladimir 150
 Janneck Franz Christoph 70, 108, 109
 Jansen Friedrich Gustav 156
 Janssens Hieronymus 40
 Jan XXII Papież 13
 Jäckle Klaus 163
 Jeffery Peter 13
 Jerie Marek 29
 Jermann Angel Garcia 64
 Jerzy IV 100
 Jesselson Robert 34
 Jess-Kropfitch Stefan 28
 Jian Wang 28
 Joachim Joseph 115, 132, 163, 164, 183
 Jones Brian 58
 Jones David Wyn 66
- K
 Kabalewski Dymitr 174
 Kaczynski Tadeusz 151
 Kahr Madlyn M. 44
 Kaiser Martinus 30
 Kamasa Stefan 147, 186
 Kamis Milton 94
 Karcz Juliusz 188, 189
 Karłowicz Mieczysław 146, 173
 Karol III Hiszpański 58
 Karol IV 56
 Karol IX 27, 34
 Karol X 100
 Karttunen Anssi 82
 Kass Philip 31
 Katz Ruth 15
 Kedves Tomas 157
 Kennedy Lauri 61
 Kennedy Nigel 61
 Kennedy Michael 153
 Kessel Jan van 39-40, 108, 109
 King Audrey 29
 Kinney Gordon J. 14, 78
 Kirner Adam 26, 65
 Kirshbaum Ralf 62, 178
 Kistein Jack 28
 Klemm Georg i Paul 47, 109
 Klengel Julius 84, 89, 110, 116, 122, 126, 129, 131, 136, 138, 139, 146, 158, 159, 160, 183
 Klengel Paul 129
 Kliegel Maria 58, 120
 Klose Gottfried 74
 Knast Alicja 27,
 Kobylańska Krystyna 116, 121
 Kochański Paweł 143, 148, 168
 Kodály Zoltán 160
 Kogan Georgij 154
 Koopman Toni 97
 Kopaliński Władysław 153
 Kornberg Roger David 153
 Kory Agnes 25
 Kostrzewska Hanna 15
 Kossowski Samuel 136-137, 148
 Kowalski Krzysztof Maciej 74
 Kozołupowa Galina 151, 162
 Koželuh Jan Antonín 173
 Köstler Hieronymus 30
 Kraft Antonin 88, 104, 110, 114
 Krane Charles 161, 177
 Kreisler Fritz 144
 Krejn Aleksander Abramowicz 122
 Kreutzer Rodolphe 139
 Krouchdaler Hans 26, 65
 Kubelik Jan 158
 Kuczman Kazimierz 39
 Kuen Franz Martin 70
 Kühnel August 162
 Kuijken Sigiswald 80
 Kummer Friedrich August 60, 117, 118, 119, 121, 122, 159, 167
 Kurpiński Karol 148-149
 Kurtz Edmund 54
- L
 Labelle Gustave 160
 Labet Claude 63
 Ladegast Friedrich 74
 Lafrensen Niclas II 104
 Laird Paul 28, 52, 76, 81, 110, 141
 Lamare Jacques Michel Hurel 89-90
 Lambert Jean Nicolas 110
 Lalo Eduard 133, 137
 Lambooi Henk 77, 123
 Landolfi Carlo Ferdinando 99, 144
 Landon Ronald 97
 Landowska Wanda 77
 Lanfranco Giovanni Maria 34
 Langhannius Joseph 74
 Lanzetti Salvatore 56, 129
 Laron Marcellus Młodzy 68
 Laron Marcellus Starszy 48
 Lasso Orlando di 14
 Lebet Claude 61
 Lechmann Tobias 73, 191
 Leclair Jean Marie 135
 Leduc Alphonse 128
 Lee Chang Woo 63
 Lee Sebastian 118, 119, 122, 128, 129, 136
 Legrenzi Giovanni 22, 23, 35
 Le Guin Elisabeth 163
 Lely Peter 46
 Leo Leonardo 88
 Levasseur Jean Henri 90
 Lesser Laurence 27, 28
 Lewis Anthony 59
 Lewis Frederick książę Walii 69
 Liadov Anatoli 145
 Lichnowski Carl von 29, 114
 Lidarti Christian Joseph 79
 Liège Jacques de/Jacobus Leodiensis 13
 Liégeois Cornéllis 84
 Lier Jacques van 80, 84, 94, 136, 145, 159, 169
 Lim Andy 28
 Lim Jungmook 54
 Lindeman Stephan 137
 Linden Jaap ter 80
 Lindgren Lowell 25, 80
 Lindner August 119, 128, 159
 Lindley Robert 56, 100
 Linnik Irina V. 41
 Lipiński Karol 137
 Lipkind Gavriel 60
 Lipkin Malcolm 178
 Lissa Zofia 11, 154
 Liszt Franz 28, 115, 119, 125, 132, 133, 134, 150, 163, 165
 Literska Barbara 116, 123, 124, 130, 153, 155, 163, 183, 184
 Lloyd Norman 153
 Locatelli Pietro 115, 132, 135, 151, 157, 179-182, 189
 Locker Richard 99
 Loeillet Jean Baptiste 129, 134, 145, 165, 166
 Lolli Filippo/Luigi Bicchi-Lolli 87
 Lomazzo Filippo 15
 Loo Charles André Carle van 72, 103
 Loo Jacob van 40
 Loombooi Henk 77, 123, 134
 Loo Michel Louis van 103, 108, 109
 Loring Christopher 60
 Lotti Vincenzo 134
 Lowenberger Federico 109
 Lucia Paco de 166
 Ludwik Burbon 68
 Ludwik XIV 174
 Ludwik Filip 121
 Lully Jean Baptiste 49, 172, 173, 174
 Lupo Pietro 34
 Lupot Nicolas 100
 Lutosławski Witold 142, 143, 147, 148, 150
 Lutzen Ludolf 124, 126
 Lütgendorff Willibald Leo 26
 Lynn Stacey 80
- Ł
 Łapa Andrzej 57
 Łobaczewska Stefania 14, 21, 22
- M
 Machaut Guillaume de 13
 Magnasco Alessandro 68
 Maggini Giovanni Paolo 30
 Mainardi Enrico 61, 94, 129
 Maisky Mischa 62, 84, 120
 Malkin Joseph 62
 Malusi Lauro 22
 Manfredi Fillippo 163

- Manfredini Cinzia 23, 31
 Manfredini Francesco 23, 51
 Mantegazza Pietro Giovanni **99**
 Marais Marin **52**, 129, 157, 162
 Maréchal Henri Charles 131
 Maréchal Maurice 131, **145**
 Marcello Alessandro 167
 Marcello Benedetto **53**, 61, 115, 129, 132, 135
 Marcello Girolamo 61
 Markevitch Dimitry 25, 63, 89, 103, 104, 127, 163
 Marschner Heinrich August 112, 113, 128
 Martinelli Girolamo **67-68**
 Martini Giovanni Battista 124, 134
 Martini Giuseppe 56
 Martini Jean Paul Egide 173
 Marx Klaus 52
 Mascagni Pietro 173
 Masse Jean Baptiste **80**
 Massenet Jules 131
 Matmati Jawher 177
 Mattheson Johann 15, 90
 May Angelica 64
 Ma Yo-Yo 62, 84, **97-98**, **110**, 120
 Mazzacurati Benedetto **139, 140**
 Mazzucchell/Morazzone Francesco **37**
 Mądrawski Jerzy 189
 Medefind Edmund 125
 Medici Ferdinando de 28, 38
 Medici/Medycjska Katarzyna 27
 Meissner Johann Heinrich **73**, 75, 108, 109, 191
 Mendelssohn-Bartholdy Felix 62, 115, **126**, 128, 129, 130, 132, 134, 135, 161, 168
 Maneses Antonio 64, 120
 Menter Sophie 133
 Menuhin Yehudi 136, 144
 Mercier Philippe **69**, 108, 109, **195**
 Merk Joseph **116**, **118**, 119, 120
 Mermet Auguste 128
 Mersenne Martin 34
 Merula Tarquinio 23, 35
 Messiaen Olivier 142
 Metsu Gabriel 45, 192
 Meucci Renato 77
 Meyer Joseph **26**, **65**
 Meyerbeer Giacomo 112, 113, 115, 118, 119, 121, 128, 133, 134
 Mezö Laszlo 62
 Miaskowski Nikolaj 174
 Michalik Kazimierz 122
 Miča František Václav 173
 Międlar Marian **173**
 Mihalsky Vatslav 29
 Mijnders Floris 28
 Milhaud Darius 145
 Milligan Catherine **135**
 Milstein Nathan 144
 Minkus Ludwig 144
 Miranda Juana Carreño de **49**
 Mizia Urszula 41, 155, 183, **184-185**, **188-189**
 Młynarski Emil 136, 147
 Moffat Alfred 92, 94, 123, 132, **134-136**, **140**, **175-176**, 178, 183
 Mohedano Antonio **49**
 Molenaer Jan Miense **44**, **193**
 Moliqwe Bernhard 133
 Monighetti Iwan 28, **95-96**
 Monikal William L. 141
 Moniuszko Stanislaw 131, **136**, 146, 149, 173
 Monn Georg Matthias **55**, 155, 165
 Monosoff Sonya 52
 Monpou Hippolyte 128
 Montagnana Domenico 61, **62**, 144, 146
 Montagu Charles 69
 Monteverti Claudio 15, 22, 34, 35
 Monza Michele 29
 Morawska Katarzyna 22
 Mosconi Andrea 27, 60
 Mosengel Jan Josue **74**
 Moszkowski Moritz/Maurycy 136, 138
 Mothes Oscar **75**
 Mozart Leopold 173
 Mozart Wolfgang Amadeusz 103, 113, 114, 115, **116**, **118**, 124, 125, 128, 129, 144, 145, 161, 167, 172, 173, 174
 Mørk Truls 62
 Mroszczyk Karol 148
 Mulder Jan 163
 Munari Cristoforo **38**
 Munck Ernst de 134
 Murcia Gabriel de **65**
 Müller Wilhelm **159**
 Münchiner Karl 97
 Murcia Gabriel de **65**

 N
 Naganowski Egon 150
 Nardini Pietro 118, 129, 135
 Navarra André 120
 Neece Brenda 26, 48
 Neruda Franz 137
 Neumann Frederick **160**
 Nicolini/Nicolò Grimaldi 68
 Norblin Ludwik Piotr Marcin 54, 118, 121
 Norman Barak **65**, 111
 Noskowski Zygmunt 136, **148-149**
 Nossen Giovanni Maria **48**
 Nöck August 136, 138
 Nunez Carol 171

 O
 Obrecht Jacob 13
 Ochtervelt Jacob **82**
 Ockeghem Johannes 13
 Offenbach Jacques 128, 172
 Ogiński Michał Kleofas **147-149**
 Ollivier Michel Barthelemy **103**
 Orff Carl 174
 Orkisz Andrzej **139**, 147, **148**, **151-152**, 155, 168, 169, **186**
 Ortiz Diego 14, 15, 162
 Ostade Adriaen Jansz van **45**
 O'Sullivan Loretta 65
 Otterstedt Annette 20, 26
 Ottoboni Pietro 55, 56

 P
 Padbrué Cornelis Thymansz 47
 Paderewski Ignacy Jan 131, 132, 136, 167, 173
 Paderewski Maciej 123
 Paganini Nicolò 62, 113, 115, **116**, **118**, 129, 139, 144, 160, 163, 164
 Pais Aldo 93
 Paisiello Giovanni 113, 114, 115
 Palamedesz Anthonie **44**, **194**
 Palmeri Alessandro 63
 Pamphilj Benedetto 24, 25, 63
 Pannini Giovanni Paolo **68**
 Panormo Vincenzo Trusiano **101**
 Panufnik Roxana 158
 Papi Gianni 41
 Pasta Domenico 60
 Paternoster Vito 93
 Pavlov Christo 158
 Pawel III Papież 24, 34
 Pearson Justin 29
 Pegolotti Tomaso 78
 Pejtsik Árpád 163
 Pekker Gregori 124
 Pellegrino/Peregrino Michelis **30**
 Penderecki Krzysztof 142, 143, 147, 164
 Perényi Miklós 84
 Perl Joel 156
 Piergamienszykow Boris 62
 Pergolesi Giovanni Battista 118, 128, **143-144**, 169, 173, 174
 Pertorini Rezsoe 166
 Petraraka Francesco 14
 Petrucci Ottaviano 14
 Philidor François André Danican 54
 Piatigorski Grzegorz/Piatigorsky Gregor 28, 62, 97, 99, 129, **143-145**, 146, 159, 165, 178
 Piatti Alfredo Carlo 28, 61, 62, 76, **80**, **93**, **94-95**, **115**, **132-133**, 156, 157, 162, 163, **179-182**
 Picart Bernard **82**, **83**
 Piergamienszikow Boris 147
 Pietrkiewicz Jerzy **123**
 Pinschof Thomas 157
 Pio Stefano 61, 62, 63
 Pitagoras z Samos 12
 Platner Michele **63**
 Platon 11
 Platti Giovanni Benedetto 57
 Platzer Johann Georg **69-70**
 Pleyel Ignaz Joseph 79, 96, **113**, 166
 Pollain Ferdinand 63
 Pollens Stewart 58
 Poniatowska Irena 117, 119, 159, 161
 Poplawska Dorota
 Popper David 99, 122, 123, **133**, 136, 137, 138, **139**, 148, 159, 160, 163, 183
 Popp Wilhelm 167
 Porpora Nicolò 115, 132
 Porte Henri Roland de la **103**
 Pot Hendrick Gerritsz **43**
 Potter Pieter Symonsz **47**
 Poulenc Francis **143**
 Poźniak Bronisław, 138
 Praetorius Michael 14, 18, 34
 Priemer Ulli 30
 Prieto Carlos 28
 Prinz Ulrich 81
 Prés Josquin de 13
 Prokofiew Sergiusz 143, 145, 151, 156, 174

Puget François 48
Purcell Henry 133, 135, 172

Q

Quantz Johann Joachim 90

R

Rachmaninow Sergiusz 116, 129, 132, 138
Radziwiłł Antoni 120
Raff Joachim 137, 138
Rakow Nikołaj 174
Rameau Jean Philippe 52, 128, 165, 173
Rapp Eugen 135
Ravasio Ugo 30
Ravel Maurice 145, 150
Rayman Jacob 26
Rączka Stanisław Ignacy 173
Reeves Ernest 183
Reinecke Karl 137
Rejcha Joseph 110
Renata z Lotaryngii 22
Reuling Jeroen 151
Ricci/Rizi Francisco 49
Ricci Marco 68
Riccio Teodoro 14
Rieding Oskar 173
Rigaud John Francis 103, 108, 109
Rimski-Korsakow Mikołaj/Nikołaj 116, 129, 145, 158, 174
Ripfel Karl 139, 140
Ritter Hermann 128
Ritter Johann Heinrich 70
Roche foucauld Frederic Jerome de la 68
Rodiani Giovita 30
Roelas Juan de las 49
Rogeri Giovanni Battista 28, 30, 60
Rognoni Francesco Taeggio 15
Rognoni Riccardo 15
Romána Domingo 65
Rombert Bernhard 62, 63, 95, 101, 110, 111-112, 114, 128, 137, 156, 163
Rombouts Pieter 64
Rommey George 102
Ronchini Ferdinando 160, 168
Rore Cypriano de 22
Rose Leonard 28, 62, 120, 121, 156, 158, 163
Rosen Charles 138
Rosen Nathaniel 62
Rossini Gioacchino 112, 113, 115, 118, 128, 133, 134, 172
Rostropowicz Mścisław 28, 29, 120
Roth Philipp 164
Rousseau Jean Jacques 15
Roverio Bartolomeo 37
Roy Karl 27
Różycki Ludomir 136, 146, 149, 173
Rubens Pieter Paul 40
Rubinstein Anton 115, 124, 131, 132, 132, 133, 136, 145, 146
Ruhlmann Sophie 121
Ruggieri Francesco 28, 29, 32, 59
Ruggieri Giacinto 59
Ruggieri Giovanni Battista 59
Ruggieri Vincenzo 59
Russo Dominico 18

Rust Wilhelm 84
Rysiewicz Zygmunt 153

S

Sabatini Renzo 95
Sachs Curt 14, 40
Sadie Julie Anne 68, 175
Sadie Stanley 84
Sádlo Miloš 139, 185
Saftleven Cornelis 44
Saftleven Herman 44
Saint-Saëns Camille 131, 133, 136, 141, 14, 148, 157, 169
Salabert Francis 183
Salabue Ignazio Alessandro Cozio 59, 99
Salger Hans 48
Salmó Klara 155
Salmund Felix 144
Salmon Joseph 92, 131, 132, 166, 175-176, 178
Salter Norbert 128
Sammartini Giovanni Battista 56, 77, 80, 135
Sapoźnikow Roman/Сапожников Роман 174
Saraceni Carlo 37
Sarasate Pablo 164
Saunders Joseph 158
Scarlatti Alessandro
Scarlatti Domenico 134
Schelkan Gregor 178
Schering Arnold 145
Schiff Charles 122, 159
Schiff Heinrich 62, 120
Schlemüller Gustav 174
Schlichten Jan Philipp van 72
Schmidt Carl 143
Schmitt Frederic Jean 28
Schnabel Artur 129
Schneider Michael 155
Schneider Norbert 38, 43
Scholz Bernhard 123
Schopenhauer Artur 115
Schönberg Arnold 142
Schönberg Tomas 31
Schönfeld Johann Heinrich 48
Schrattenholz Leo 157
Schreher Paul 27
Schröder Aldwin 122, 159
Schröder Carl/Karl 94, 95, 122, 126, 129, 132, 158, 165, 166
Schrönfeld Johann Heinrich 48
Schubert Franz 115, 120, 123, 124, 128, 129, 131, 133, 133, 135, 145, 151, 156, 159, 160, 161, 173, 174
Shulc Aneta 158
Schulz Leo 136, 169, 183
Schumann Klara 115, 134
Schumann Robert 115, 116, 118, 122, 125, 126, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 135, 137, 140, 145, 149, 156, 161, 167, 172
Schuster Vinzenz 120
Schweitzer Albert 53, 80, 84
Sció Barbara 180
Scott Walter 159
Seder Florence 25, 127
Seibach Konrad 85

Seiffert Wolf Dieter 120
Selmi Giuseppe 139, 140
Seneka Lucjusz Anneusz Młodszy 11-12
Senn Walter 27
Senta Fabrizio 30
Serato Francesco 160
Serla Tibor 155, 164
Servais Adrien François 61, 62, 122, 129, 133-134, 136, 137, 138, 163, 183
Sharp John 60
Sheppard Susan 87
Sibelius Jean 9
Sikorski Kazimierz 149
Siloti Alexander 160
Silva Luigi 60, 122, 139, 140
Silvani Marino 24, 25
Simpson Christopher 115, 132, 162
Singer Gregory 28
Skarżyński Karol 148
Skriabin Aleksandr 145
Sladek Alojzy 146
Slatford Rodney 164
Slatter John 132
Smith Lambert 79
Smith Mark M. 79
Solow Jeffrey 28, 145
Somló Klara 155
Sorsana Spirito 64
Sousa David de 64
Speck Christian 96
Spengel Julius 163
Sperski Krzysztof 148, 165, 168
Spielman Samuel 99
Spilmann Divigo 31
Spitzer John 35
Spohr Louis 124
Squire William Henry 122, 132, 159, 167
Stade Wilhelm 161
Staelhena Dierera 164
Stainer Jakob 26-27, 59, 65, 96
Stamitz Carl 89
Stamitz Johann Wenzel 135
Starker János 29, 62, 84, 94, 120, 139, 140
Stauffer Johann Georg 120
Stasewicz Abram 156
Steen Jan 46, 108, 109
Steltzner Alfred 141
Stern Leo 132
Stevens Denis 177
Stockhausen Karlheinz 142
Storioni Lorenzo 99
Stowell Robin 24, 30, 51, 77, 84, 132
Stradella Alessandro 128
Strahl Tomasz 69
Strano Francesco 60
Strauss Richard 28, 145
Stradivari Antonio 9, 28, 29-30, 32, 57-59, 61, 63, 65, 66-67, 78, 80, 96, 98, 99, 100, 101, 103, 108, 111, 115, 122, 129, 133, 136, 144, 159
Stradivari Antonio II 59
Stradivari Paolo 59
Straeten Edmund Sebastian Joseph van der 19, 21, 34, 46, 56
Strano Francesco 60
Strawiński Igor 143-144, 150-151, 174
Strickner Johann Michael 70

- Strigl Franz 137
 Stróżewski Władysław 150, 151
 Strzemiński Jerzy 158
 Stumpf Peter **29**
 Sturzenegger Richard 64, **97**, **110**, **139**, **140**
 Stutschewski Joachim 94, 129, 165
 Suchecki Roman 7, 21, 137, 163, 185
 Suggia Guilhermina 62, 129
 Suzuki Shinichi 158, 171-172
 Süßmayer Franz Xaver 115
 Svendsen Johan 137
 Sweelinck Pieterszoon 47
 Swert Jules de 94, 122, 126, 134, 137, 166
 Szabó Edward 99
 Szafran Daniel 28
 Szelest Marcin 47
 Szigeti Joseph 144
 Szostakowicz Dymitr 156
 Szweykowska Anna 25
 Szweykowski Zygmunt Marian 22
 Szymanowski Karol 146-147, 148-149, 168
 Szymanowska Maria 148
- Ś
- Ševčík Ottokar 147, 163
 Śledziński Stefan 151
- T
- Taeggio Francesco Rognoni 15
 Tanningard Giovanni Georgio **63**
 Talbot James 109
 Tallis Thomas 172
 Tellejton-Hayes Pamela **172**
 Tanegia Antonio **61**
 Tartini Giuseppe **88**, 129, 162
 Tatarkiewicz Władysław 11, 13, 86
 Tecchler David **63**
 Teichmann Antoni 121
 Telemann Georg Philipp 51, 79, 162, 173, 174
 Tellejton-Hayes Pamela **172-173**
 Teniers David Młodszy **40**
 Terakado Ryo 80
 Tessarini Carlo 146, 151
 Testore Carlo Antonio **61**
 Testore Carlo Giuseppe **61**
 Testore Paulo Antonio **61**, **99**
 Thomas-Mifune Werner 122, 158, 159, 166
 Thöne Jost 59
 Ticciati Niso 94
 Tielke Joachim 162
 Tillière Joseph Bonaventure 77, 78, 129
 Tilney Colin 164
 Tomasik Tomasz 11
 Tonelli Antonio **56**
 Tononi Carlo Annibale **60**
 Tononi Giovanni **31**, **60**
 Toralba Giovanni Battista 58
 Torelli Giovanni 22, 81
 Torroba Federico Morreno
 Tortelier Paul 60, 101, 131, **139**, **140**
 Tourte François Xavier **67**, **100-101**
 Traversi Gaspare **68**
 Triebel Bernhard 158
- Tricklir Jean Balthazar 134
 Trinkaus Georg John 169
 Troost Cornelis 82, 108, 109
 Trowell Arnold 146
 Tsang Bion 61
 Tsutsumi Tsuyoshi 62
 Turovsky Yuli 97
- U
- Urhan Chrétien 134
- V
- Valentini Giuseppe 51, 115, 132, 135, 151, 175
 Valerius Adrianus 47
 Vidal Paul Antoine 94
 Vilar Josep M. 66
 Vallet Nicolas 47
 Valve Timo-Veikko 60
 Vandini Antonio 129, 165
 Vanscheeuwijck Mark 23, **81**, **90**
 Varga Laszlo 63, 158, **160**, 164
 Venne Adriaen Pietersz de **42**
 Veracini Francesco Maria 115, 132, 135
 Veracini Antonio 78
 Verdi Giuseppe 60, 113, 115, 119, 128, 134
 Viardot Louis 37
 Vieuxtemps Henri 137, 138
 Vigée Le Brun Élisabeth **103**
 Vilar Josep M.
 Villa-Lobos Hector 123
 Vincenti Giacomo 14, 15, 23
 Virdung Sebastianta
 Viotti Giovanni Battista 100, 129, 163
 Visconti Gasparino 135
 Vitali Giovanni Battista 22, 35, 36, 55, 77, 162, 164
 Vitry Philip de 13
 Vivaldi Antinno 88, 135, 156
 Vlieghe Hans 39, 41
 Vogel Benjamin 165
 Vogler Jan 62
 Volkmann Robert 133
 Vos Cornelis de **40**
 Vsevolozhskaia Svetlana N. 41
- W
- Waghalter Henryk 122, **146**, 156
 Wagner Richard 113, 115, 128, 129, 133, 161, 169
 Walden Valerie 52, 56, 90, 96
 Waller Małgorzata 28, 29, 76
 Walther Johann Gottfried 82
 Wamsley Peter **65**
 Wannenmacher Joseph 70
 Wasielewski Wilhelm Joseph von 21, 56
 Watkin David 101, 114
 Watteau Jean Antoine **72**, 108, 109
 Webber Julian Lloyd 58, 120, 122, 158
 Weber Karl Maria 112, 113, 115, 118, 119, 124, 128, 129, 134, 145, 161, 167
 Webern Anton 142
 Wechsberg Joseph 30
 Weidt Heinrich 167
 Weigart Bernhard
 Weigl Bruno **126**, **130**, 132, 167
- Weigl Joseph 115
 Wellerson Mildred 164
 Wenzinger August 54, 77
 Westermann Mariët 44
 Wetty Maria Józefina 68
 Wheelock Arthur Jr. 45
 White Eric Walter 143
 Whitehouse William 29, 132, 135
 Whiteley John 20, 76
 Widhalm Leopold **65**
 Widor Charles Marie 131, 137
 Wielhorski Mateusz 28, 122
 Wieniawski Henryk 115, 136, 146, 155
 Winiewicz-Wolska Joanna 39
 Wierzbilowicz Aleksander 131, **137**, 162
 Wihan Hanus 131
 Wijsman Suzanne 96
 Wilhelm V 22
 Wilhelmi August 158
 Wilkowska-Chomińska Krystyna 12, 13, 21, 22
 Willaert Adrian 22
 Willaert Frank 41
 Willeke Willem 28, 145
 Wilkomirski Maria
 Wilkomirski Kazimierz 121, **146-147**, 155, 157, 161, **178-179**, 185
 Wimmer Harry 54
 Wispelwey Pieter **80**, **111**, 120
 Wissick Brent 25
 Witkowska- Zaremba Elżbieta 11, 11
 Wittelsbach Maria Franciszka 72
 Witten Laurence 28
 Wolf Hans 183
 Wolczkow Iwan/Волчков Иван **174**
 Woronczak Jerzy 13
 Wurlitzer Rembert 28
 Wyatt Theo 141
- Y
- Young William 102
 Ysaÿe Eugène 129, 140
- Z
- Zacconi Lodovico 34
 Zagórski Maciej 154
 Zanger Gustav 157, 183
 Zaslav Neal 35
 Zavorský Ernest 54, 85
 Zäncker Hans 19
 Zbarschuk Tony 13
 Zeelander Godfried 164
 Zeitzius z Ząbkowic **74**
 Zeyland Józef 75
 Zick Januarius **104**
 Zieliński Andrzej 113
 Zimmermann Johann Baptist **70**
 Zipoli Domenico
 Zipperling Rainer 155
 Zoffany Johann **102**, 108, 109
 Zuccari Carlo 53
- Ż
- Żórawska-Witkowska Alina 25

CD

TRANSKRYPCJE KONCERTOWE NA WIOLONCZELĘ

Henry Eccles Sonata g-moll

aranżacja Kazimierz Wilkomirski

1. Preludium Largo assai, Courante Allegro 6:25
2. Sarabanda Adagio molto, Gigue Vivace grazioso 4:13

Pietro Locatelli Sonata D-dur

transkrypcja i aranżacja Alfredo Carlo Piatti

3. Allegro 6:33
4. Adagio 6:10
5. Menuetto 9:44
6. Fryderyk Chopin *Nokturn op. 9 nr 2* 4:43
transkrypcja Bernhard Cossmann

Grażyna Bacewicz Sonata da camera na wiolonczelę

transkrypcja Urszula Mizia

7. Largo 2:55
8. Allegro 2:25
9. Tempo di minuetto 2:40
10. Andante sostenuto 2:40
11. Gigue, molto allegro 2:16
12. **Grażyna Bacewicz Kaprys polski** 3:02
transkrypcja Andrzej Orkisz
13. **Grażyna Bacewicz Taniec Mazowiecki** 3:15
autotranskrypcja
14. **Juliusz Karcz Rapsod Polski** 9:24
transkrypcja Urszula Mizia

Total time: 66:41

W wykonaniu:

Urszula Mizia – wiolonczela (1–14)
 Elżbieta Pohludka – fortepian (1–5)
 Małgorzata Surowiak-Then – fortepian (7–11)
 Agata Adamczyk – fortepian (13)
 Michał Korzistka – fortepian (6, 14)

008

2011

Niniejsza praca prezentuje szeroki łańcuch ząbających się powiązań i ludzkich fascynacji muzycznych. Obejmuje artystyczne inspiracje wiolonczelistów wszystkich czasów muzyką skomponowaną pierwotnie na inne medium wykonawcze. Kreowali oni gust muzyczny rozmiłowanej w wiolonczeli publiczności w różnych zakątkach świata. Ukazuje twórczą pasję genialnych budowniczych i konstruktorów, którzy powierzyli grającym fenomenalne instrumenty. Wspomina wreszcie artystów sztuk wizualnych z pasją malujących i rzeźbiących wiolonczelowe wizerunki. Oddaję niniejszą książkę wszystkim zauroczonym tą tematyką.

„Recenzja wydawnicza do niniejszej książki stała się dla mnie szczęśliwą okazją poznania niezwyklej wiedzy, skromności, pracowitości i dociekliwości jej autorki. Uważam lekturę tej pracy za godną polecenia w najwyższym stopniu szczególnie wiolonczelistom, nie mającym w naszej literaturze fachowej niczego podobnego. Jestem również pod wrażeniem wspaniałej ikonografii, która w znakomity sposób uzupełnia treść.”

Prof. Andrzej Orkisz

Uniwersytet Śląski
Katowice
2012

ISBN: 978-83-932942-1-3